

15 de setembre de 2020

El secretari del Govern

Comunicació

al Govern sobre la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un Projecte de decret pel qual es desenvolupa la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom.

La Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom, a més d'establir el règim jurídic professional d'aquest sector, regula, en el seu títol 3, els drets col·lectius de les persones treballadores autònomes, i desplega aspectes sobre els quals la Generalitat, en virtut dels articles 170 i 112 de l'Estatut d'autonomia, exerceix la competència executiva.

El Decret 18/2020, de 23 de febrer, d'aplicació a Catalunya de l'estatut del treball autònom va desplegar la Llei anteriorment esmentada.

En el marc competencial indicat, i d'acord amb la disposició addicional sisena de la Llei 20/2007, d'11 de juliol, esmentada, que preveu el desenvolupament normatiu necessari per al desplegament de la Llei, es fa necessari una nova regulació i modificació del decret 18/2010, de 23 de febrer per adequar millor els reptes i les necessitats de futur que presenta el món del treball autònom, les fronteres amb el treball per compte d'altri i promoure espais de diàleg i concertació per la negociació i els consensos dels agents socials en relació amb aquest col·lectiu.

L'elaboració i tramitació d'aquest nou Projecte de decret constitueix una oportunitat de construir un espai de concertació en l'àmbit del treball autònom com a mecanisme per afrontar més i millor els reptes de futur que presenta el món del treball.

En aquest context, doncs, cal dur a terme la consulta pública prèvia relativa a l'elaboració del Projecte de decret de l'Estatut del treball autònom a Catalunya, d'acord amb l'article 66 bis de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya.

Per tot això, a proposta del conseller de Treball, Afers Socials i Famílies, el Govern

Pren coneixement de la consulta pública prèvia a l'elaboració d'un Projecte de decret pel qual es desenvolupa la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom, amb el contingut que s'annexa.

SIG20TSF1386

Annex

Consulta pública prèvia per a l'elaboració d'un Projecte de decret pel qual es desenvolupa la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom

1. Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa

A Catalunya més de mig milió de persones són treballadores autònomes. Si bé aquest col·lectiu conté diverses realitats i particularitats, és rellevant la quantitat de persones que decideixen emprendre un projecte empresarial o professional per compte propi ja sigui en forma de societat i en molts casos com a treballador autònom en forma de persona física.

Les estimacions sobre el futur del treball pronostiquen alhora una creixent atomització de la prestació del treball que pot comportar també un creixement rellevant del nombre de persones que passin a formar part del col·lectiu. En aquest escenari, les fronteres entre treball per compte propi i per compte aliena, es difuminen i es fan més complexes.

No sempre el treball autònom reflecteix la realitat del treball que es presta, i a aquesta tasca s'han destinat esforços a tots els nivells per remoure la xacra del fals treball autònom a Catalunya. Aquest fenomen, que comporta la pèrdua de drets presents i futurs per les persones que s'hi troben immerses, sovint s'emmarca en la indefinició jurídica de les noves realitats del treball, en el dinamisme del progrés econòmic, de les noves tecnologies, i en les noves formes d'organització de la força del treball que se n'ha derivat.

El marc competencial vigent defineix les competències de la Generalitat de Catalunya a l'article 170 de l'Estatut d'autonomia, on li atribueix la competència executiva en matèria de treball i relacions laborals, i el seu article 112 disposa que, en matèries de la competència executiva, correspon a la Generalitat la potestat reglamentària, que comprèn l'aprovació de disposicions per a l'execució de la normativa de l'Estat, i també la funció executiva, que en tot cas inclou la potestat d'autoorganització.

Aquest marc competencial no conté la vessant normativa que constitueix el factor regulador dels aspectes troncal del treball autònom i de les fronteres amb el treball per compte d'altri. Malgrat tot la Generalitat de Catalunya té la capacitat de promoure espais de diàleg i concertació per facilitar la negociació i els consensos necessaris. En aquest sentit, l'article 25.5 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya preveu que les organitzacions sindicals i empresarials han de complir llurs funcions en els àmbits de la concertació social, la participació i la col·laboració social.

Alhora, els punts 3 i 4 de l'article 45 preveuen que els poders públics han d'adoptar les mesures necessàries per a garantir els drets laborals i sindicals dels treballadors, han d'impulsar i han de promoure'n la participació en les empreses i les polítiques d'ocupació plena, de foment de

l'estabilitat laboral, de formació de les persones treballadores, de prevenció de riscos laborals, de seguretat i d'higiene en el treball, de creació d'unes condicions dignes al lloc de treball, de no discriminació per raó de gènere i de garantia del descans necessari i de les vacances retribuïdes. Alhora, la Generalitat ha de promoure la creació d'un espai català de relacions laborals establert en funció de la realitat productiva i empresarial específica de Catalunya i dels seus agents socials, en el qual han d'estar representades les organitzacions sindicals i empresarials i l'Administració de la Generalitat.

En aquest marc, els poders públics han de fomentar una pràctica pròpia de diàleg social, de concertació, de negociació col·lectiva, de resolució extrajudicial de conflictes laborals i de participació en el desenvolupament i la millora de l'entramat productiu. Amb caràcter imperatiu, el seu article 45.6 preveu que les organitzacions sindicals i empresarials han de participar en la definició de les polítiques públiques que les afectin. La Generalitat ha de promoure la mediació i l'arbitratge per a la resolució de conflictes d'interessos entre els diversos agents socials. A Catalunya, la participació dels agents socials en la gestió dels afers de rellevància pública es posa clarament de manifest pel reconeixement de la seva presència en nombroses entitats o empreses públiques, així com en comissions, consells o altres òrgans col·legiats de participació. D'aquesta manera, es fa efectiva a la pràctica la presència institucional dels agents socials més representatius, ja que nombroses normes autonòmiques regulen diferents formes de participació dels agents socials en relació amb activitats de naturalesa socioeconòmica.

El Projecte de decret pretén regular els elements de concertació i el diàleg social, la participació de les entitats representatives, la seva acreditació com a tals, i les funcions del Consell Català del Treball Autònom, el qual incorpora entre les seves funcions, la de promoure el concert i el diàleg social, entesos com elements necessaris per construir un espai de negociació en l'àmbit del treball autònom per afrontar els reptes de futur que presenta el món del treball, i com a mecanisme per prevenir, i si cal resoldre, els conflictes que es puguin generar.

La Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom, a més d'establir el règim jurídic professional d'aquest sector, regula els drets col·lectius de les persones treballadores autònomes en el seu títol 3, i desplega aspectes sobre els quals la Generalitat, en virtut dels articles de l'Estatut d'autonomia indicats, exerceix la competència executiva.

Així, l'article 20.3 disposa que les associacions professionals de treballadores i treballadors autònoms s'inscriuran en un registre específic i diferenciat del de qualssevol altres organitzacions sindicals, empresarials o d'altra naturalesa que puguin ser objecte d'inscripció, i, a aquest efecte, d'acord amb la disposició addicional sisena, correspon a la Generalitat la creació d'aquest registre específic i diferenciat. L'article 19.2.b) estableix el dret de caràcter col·lectiu de les associacions de treballadors i treballadores autònoms, com a titulars d'aquest dret, a concertar acords d'interès professional per a les persones treballadores autònomes econòmicament dependents afiliades, en els termes que preveu l'article 13 de la Llei esmentada.

D'acord amb l'article 22.7, les comunitats autònomes poden constituir, en el seu àmbit territorial, consells consultius en matèria socioeconòmica i professional del treball autònom, així com regular la composició i el funcionament d'aquests.

El Projecte de decret modificarà l'anterior composició del Consell del Treball Autònom a Catalunya per afavorir la participació de les diferents unitats de la Generalitat amb competències administratives en la matèria, i per dotar d'un major pes específic a les entitats més representatives dels treballadors autònoms en tant en quant són les que millor coneixen els interessos i necessitats del col·lectiu de persones treballadores autònomes de Catalunya.

Així mateix, el Projecte de decret pretén mantenir el Registre d'associacions professionals del treball autònom a Catalunya, així com les seves funcions i el règim de funcionament, i el dipòsit i la publicitat dels acords d'interès professionals; regular el procediment de conciliació prèvia a la tramitació d'accions judicials en relació amb el règim professional de persones treballadores autònomes econòmicament dependent; qualificar el model de concertació i diàleg social, modificar les condicions i el procediment de determinació de la representativitat de les associacions professionals del treball autònom; incorporar una nova funció al Consell Català del Treball Autònom i adaptar la seva composició i règim de funcionament.

2. Els objectius de la iniciativa

Els objectius a assolir del Projecte de decret que es proposa són:

- a) Definir la concertació i el diàleg social del treball autònom a Catalunya per al seu progrés i promoció, i alhora, regular la resolució dels conflictes per la via de la negociació i l'establiment d'acords i consensos que el millorin, així com definir l'espai per definir mesures d'impuls i consolidació del treball autònom.
- b) Regular el Consell Català del Treball Autònom, consell consultiu en matèria socioeconòmica i professional del treball autònom, com espai de concertació i el diàleg socials del treball autònom a Catalunya, així com la seva composició.
- c) Regular el Registre d'associacions professionals del treball autònom a Catalunya i l'adaptació a la Llei 39/2015, de procediment administratiu comú, així com la seva adaptació a l'administració electrònica.
- d) Definir els procediments del dipòsit i la publicitat dels acords d'interès professionals a Catalunya i l'adaptació a la Llei 39/2015, de procediment administratiu comú, així com la seva adaptació a l'administració electrònica.
- e) Establir les condicions i el procediment per a la determinació de la representativitat de les associacions professionals del treball autònom.

f) Regular la conciliació prèvia a la tramitació d'accions judicials en relació amb el règim professional de les persones treballadores autònomes econòmicament dependents.

3. Les possibles solucions alternatives regulatòries i no regulatòries

L'opció de no fer res i mantenir vigent la normativa actual és inadequada i significaria no adequar la legislació vigent a la modificació de l'article 21.2 de la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom en tot allò relacionat amb els criteris per a la determinació de la representativitat de les associacions de treballadors autònoms de Catalunya.

Tampoc permetria adequar la composició i funcionament del Consell Català del Treball Autònom per enfortir el pes de les entitats més representatives dins d'aquest ens i no permetria adequar la normativa als canvis que s'estan produint en l'àmbit del treball autònom a Catalunya que impliquen la necessitat de promoure espais de diàleg i concertació per facilitar la negociació i els consensos en les noves realitats del treball i d'organització de la força de treball que s'estan produint a Catalunya.

Per tant, es considera que l'opció més adequada i necessària és l'opció d'aprovar una nova regulació del treball autònom a Catalunya.

4. Necessitat i oportunitat de l'aprovació de la norma

Aquest nou Projecte de decret que es proposa tramitar, en substitució del decret 18/2010, de 23 de febrer, permetrà per una banda, la creació d'un espai estable de concertació social en matèria de treball autònom a Catalunya en el marc de les competències que li són pròpies, i aquelles que li puguin ser transferides, com a mecanisme de progrés social, de negociació i concertació socials, així com de resolució de conflictes, en el marc també de la seva capacitat autoorganitzativa.

En aquest sentit establir la composició dels membres del Consell Català del Treball Autònom és una oportunitat per incorporar dins del Consell el coneixement i l'expertesa de les unitats que impulsen actuacions adreçades al col·lectiu dels treballadors autònoms i afavorir una major participació de les entitats més representatives en un espai estable de concertació i de diàleg social del treball autònom a Catalunya.

La determinació de les condicions i el procediment de la representativitat de les associacions professionals del treball autònom, és també una oportunitat per concretar els criteris objectius adaptats a la realitat del treball autònom a Catalunya.

D'altra banda, ha de permetre regular mesures vinculades a la promoció i al suport del treball autònom a Catalunya, sense que aquestes hagin de ser substitutives del treball per compte aliè, en desplegament del dret subjectiu a l'ocupabilitat que preveuen els articles 1.d) i 18.d) de la Llei 13/2015, de 9 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació i del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya.

L'aprovació d'aquest Projecte de decret també ha de promoure la simplificació administrativa, fomenta la simplificació i reducció de càrregues administratives. El tràmit per a la inscripció al Registre d'associacions professionals del treball autònom a Catalunya ja està actualment establert telemàticament i la Generalitat de Catalunya, mitjançant la direcció general que té assignada la competència de treball autònom, actualment duu a terme la revisió i seguiment de la inscripció en aquest Registre.

L'aprovació de la modificació del decret no té cap impacte a nivell econòmic per a les associacions professionals dels treballadors i treballadores autònomes susceptibles d'inscriure's, donat que aquest tràmit seguirà sent telemàtic i gratuït.

Des d'un punt de vista d'impacte normatiu, el departament competent té l'obligació de desplegar tot allò que sigui necessari per al compliment de les seves funcions i de la normativa vigent. L'aprovació d'aquest Projecte de decret ha de permetre regular i adaptar els aspectes necessaris per a l'aplicació a Catalunya de l'Estatut del treball autònom.

Donades les característiques d'aquesta normativa i el seu contingut, no es preveu cap impacte ambiental.

El nou Projecte de decret tindrà necessàriament un impacte social, donat que permetrà a la Generalitat de Catalunya adaptar i promoure la creació d'un espai català de relacions laborals en l'àmbit del treball autònom que s'ha d'establir en funció de la realitat productiva i empresarial específica de Catalunya i dels seus agents socials. També ha d'afavorir la promoció d'un model de treball autònom estable i de qualitat per tal d'evitar la deslocalització d'una part del teixit productiu i empresarial tot fomentant una major cohesió social.

En definitiva, la nova normativa ha de permetre regular i adaptar els aspectes més necessaris per a l'aplicació a Catalunya, en el marc de les competències que li són pròpies, de la Llei 20/2007, d'11 de juliol, de l'estatut del treball autònom i de les seves successives modificacions.